

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 221/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 20Er/1744/2013 z 18. októbra 2021 a postupu, ktorý mu predchádzal, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) napadnutým uznesením Okresného súdu Košice I označeným v záhlaví tohto uznesenia a postupom okresného súdu, ktorý mu predchádzal. Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal finančné zadosťučinenie i náhradu trov konania.

2. Napadnuté exekučné konanie začalo na základe návrhu oprávneného z 13. marca 2013. Okresný súd vydal poverenie sťažovateľovi na vykonanie exekúcie 9. apríla 2013. Sťažovateľ doručil 25. septembra 2021 okresnému súdu návrh oprávneného z 11. decembra 2019 na zastavenie exekúcie. Okresný súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že určil, že došlo k zastaveniu starej exekúcie a sťažovateľovi nepriznal nárok na náhradu trov exekúcie.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ uvádza, že „*podal na príslušnom súde podnet na zastavenie exekúcie, náhradu trov exekúcie a zaslanie spisu. Následne však obdržal podanie oprávneného – Návrh na zastavenie exekučných konaní oprávneným zo dňa 11. 12. 2019... Predmetný návrh súdny exekútor obratom zaslal konajúcemu súdu do schránky ÚPVS.*“. V nadväznosti na uvedené a obsah napadnutého uznesenia namieta, že okresný súd vôbec nerozhodol „*o podanom návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie*“ a vydal napadnuté uznesenie, s ktorým sa nevie stotožniť a ktoré považuje za svojvoľné, arbitrárne a protiústavné. Tvrdí, že okresný súd „*nerozhodol o podanom návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie, ktorý bol podaný predtým ako nadobudol účinnosť ZoUNEK*“. Je toho názoru, že okresný súd sa nijako nevysporiadal s týmto návrhom, nerozhodol o ňom a odôvodnenie napadnutého uznesenia preto považuje za chabé a nepresvedčivé. Okresný súd mal podľa názoru sťažovateľa aplikovať § 4 ods. 2 písm. a) až g) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“), pretože návrh na zastavenie exekúcie bol podaný ešte pred účinnosťou ZoUNEK. V tejto súvislosti vyjadruje svoj názor, že primárnym kritériom musí byť bezpochyby moment, keď nastal dôvod na zastavenie starej exekúcie, nehovoriac o prioritte povinnosti skúmať podmienky konania. Poukazuje aj na obsah skoršieho rozhodnutia ústavného súdu (II. ÚS 468/2021), ktorý v uznesení o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa uviedol, že postup súdu, ktorým ignoroval § 4 ods. 2 písm. b) ZoUNEK, nepovažuje za správny, pričom je toho názoru, že v totožnej situácii opätovne došlo k nesprávnej aplikácii noriem ZoUNEK. Sťažovateľ je presvedčený o tom, že neporušil žiadnu svoju povinnosť, čakal na rozhodnutie súdu o predložennom návrhu v súlade s Exekučným poriadkom v znení platnom do 31. marca 2017, bol sankcionovaný za to, že nevydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie, a navyše, okresný súd mu nepriznal nárok na náhradu trov exekúcie. Prezentuje názor, že okresný súd mal „*riadne posúdiť a ukončiť exekučné konanie na základe návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie v zmysle dôvodov stanovených exekučným poriadkom, ktoré dôvody nastali pred účinnosťou ZoUNEK*“.

4. Sťažovateľ v súvislosti s namietaným porušením označených práv postupom okresného súdu v napadnutom exekučnom konaní argumentuje a je toho názoru, že tým, že napadnuté uznesenie vydal sudca bez toho, aby predtým rozhodoval vyšší súdny úradník, bola porušená zásada dvojinstančnosti konania. K uvedenému dodáva, že túto zásadu síce ústava explicitne neupravuje a ani dohovor nevyžaduje, ale s poukazom na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 152/2017 z 28. februára 2017, v ktorom ústavný súd konštatoval, že ide o ústavnoprocený princíp, ktorému musí byť podriadená aj organizačná sústava súdov (II. ÚS 195/06), je toho názoru, že porušením tejto zásady došlo k porušeniu jeho procesných práv. Sťažovateľ tvrdí, že rozhodnutie sudcu o nepriznaní trov sťažovateľovi malo za následok odňatie možnosti podať opravný prostriedok proti predmetnému uzneseniu, keďže odvolanie nie je prípustné.

5. Namietané porušenie svojich hmotných práv podľa ústavy a dodatkového protokolu vidí sťažovateľ v príčinnej súvislosti s namietanou arbitrárnosťou napadnutého uznesenia a nesprávnou aplikáciou noriem platného práva.

6. Namietané porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vidí sťažovateľ v tom, že o „návrhu na zastavenie exekúcie oprávneného do dnešného dňa rozhodnuté nebolo“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

9. Ústavný súd pripomína, že vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov, resp. iných orgánov verejnej moci už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu alebo inú ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím orgánu verejnej moci sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov (resp. iných orgánov verejnej moci) sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

10. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, ako aj prípad svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvoľe možno interpretovať ako prípady, keď všeobecný súd urobí záver v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame, či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvoľi (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

11. Predmetom ústavnej sťažnosti sú námietky porušenia najmä základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu z dôvodov uvedených v časti II tohto uznesenia.

12. Ústavný súd pri posudzovaní dôvodnosti predloženej sťažnosti poukazuje na obsah odôvodnenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorý porušenie svojich práv argumentačne odvádza od tvrdenia, že okresný súd nerozhodol o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie. V odôvodnení svojej sťažnosti zároveň však uvádza, že podal akýsi „*podnet na zastavenie exekúcie, náhradu trov exekúcie a zaslanie spisu*“ v bližšie neurčený čas. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že je zodpovednosťou sťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu čo najpresnejšie a relevantným spôsobom opísať a preukázať ním tvrdené skutočnosti podstatné pre posúdenie namietaného porušenia označených práv. Keďže sťažovateľ v sťažnosti bližšie neidentifikoval a v konaní pred ústavným súdom nepreukázal podanie ním spomínaného podnetu, pričom v ostatnej časti sťažnosti sťažovateľ výslovne odvádza porušenie svojich práv od nerozhodnutia o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie, a nie od nerozhodnutia o podnete, ústavný súd vychádzal z obsahu napadnutého uznesenia, v ktorom okresný súd v bode 2 odôvodnenia svojho napadnutého uznesenia konštatoval, že súdny exekútor doručil 25. septembra 2021 návrh oprávneného na zastavenie exekúcie z 11. decembra 2019, teda po vstupe ZoUNEK do účinnosti.

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že okresný súd v čase vydania napadnutého uznesenia vychádzal zo skutočnosti – okamihu doručenia návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie, ktorý nepochybne nastal neskôr ako účinky právnej úpravy ZoUNEK, podľa ktorej ak sú splnené zákonné podmienky zastavenia starej exekúcie, *ex lege* dochádza k jej zastaveniu. Tomu potom zodpovedá aj výrok okresného súdu, ktorý určuje, že došlo k zastaveniu exekúcie, a nie že exekúciu zastavuje. Preto neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že v konaní pred ústavným súdom nebola preukázaná skutočnosť, že v čase nadobudnutia účinnosti ZoUNEK okresný súd „*naďalej rozhodoval o zastavení exekúcie na návrh oprávneného*“. Pokiaľ argumentácia sťažovateľa mala smerovať k tomu, že samotný návrh oprávneného na zastavenie exekúcie z 11. decembra 2019 mal predstavovať skutočnosť, ktorá nastala skôr ako nadobudnutie účinnosti ZoUNEK, k tomu ústavný súd konštatuje, že až od okamihu doručenia tohto návrhu na zastavenie exekučného konania vo veci konajúcejmu súdu možno konštatovať, že súd rozhoduje o návrhu na zastavenie exekúcie.

14. Ústavný súd za procesnej situácie, keď nastali účinky ZoUNEK a až následne bol doručený návrh oprávneného na zastavenie exekúcie, konštatuje, že okresný súd nepochybil, ak dospel k záveru, že *ex lege* došlo k zastaveniu exekúcie predtým, ako bol doručený návrh oprávneného na zastavenie exekúcie.

15. Na základe uvedených právnych úvah ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ neopodstatnene namietal porušenie svojich procesných práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

16. Pokiaľ ide o napadnutý postup okresného súdu spočívajúci v tom, že napadnuté rozhodnutie vydal sudca bez toho, aby predtým rozhodol vyšší súdny úradník o zastavení a trovách exekúcie, a tým došlo k porušeniu zásady dvojinstančnosti ako ústavnoprosesnej zásady, ktorej nerešpektovanie má podľa názoru sťažovateľa automaticky viesť k záveru o porušení

jeho práv na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces, ústavný súd poukazuje na bod 16 odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorom okresný súd označil dve rozhodnutia ústavného súdu, v zmysle ktorých uvedený postup sám osebe nemožno považovať za zásah do práv sťažovateľa. S uvedeným záverom sa III. senát plne stotožňuje, preto ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti posúdil ako zjavne neopodstatnenú a z tohto dôvodu aj odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v tejto súvislosti už len dodáva, že neuniklo jeho pozornosti, že tento právny záver ústavného súdu bol formulovaný v identickej procesnej situácii v súvislosti so skoršou ústavnou sťažnosťou sťažovateľa (I. ÚS 502/2019), preto v podrobnostiach naň odkazuje.

17. Sťažovateľ svojou ústavnou sťažnosťou namietal aj porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorú odôvodnil tým, že okresný súd dosiaľ nerozhodol o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie. Ústavný súd k uvedenému konštatuje, že k zbytočným prieťahom v čase doručenia sťažnosti nepochybne už nemohlo dochádzať, keďže predmetom tejto ústavnej sťažnosti je práve rozhodnutie, ktorým sa exekučné konanie právoplatne skončilo (a to aj v časti trov exekúcie, pozn.). Sťažovateľom označený návrh na zastavenie exekúcie bol konzumovaný práve napadnutým uznesením. Ústavný súd na margo uvedeného dodáva, že o ňom už nebolo možné ani len rozhodnúť, pretože okresný súd by tým duplicitne rozhodol o zastavení exekúcie, ktorej zastavenie už nastalo priamo zo zákona.

18. Pokiaľ ide o namietané porušenie hmotných práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, ústavný súd, vychádzajúc z obsahu predloženej sťažnosti, konštatuje, že bola argumentačne založená a závislá na tvrdenom porušení práv sťažovateľa procesnej povahy. Keďže sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia procesných práv napadnutým uznesením okresného súdu bola odmietnutá, jej nevyhnutným následkom je záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti aj v tejto jej časti, preto ju z uvedeného dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2022

Peter Straka
predseda senátu